

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

K otázce platnosti podindosamentu poprejudičního (§ 14 směn. zák.). Podmínkou postihu podindosatáře proti podindosantům jest včasná presentace přijateli k placení ve lhůtě dvouleté a zjištění neplacení řádným protestem. Podání žaloby proti podindosantovi nenahrazuje presentaci směnky přímým dlužníkům.

Krajský soud v K. H. rozsudkem ze dne 25. května 1932 čj. Cs 33/32—5 zachoval v platnosti směneční platební příkaz ze dne 20. dubna 1932, kterým bylo podle směnky ze dne 1. dubna 1930 přikázáno žalovanému, jako výstavci a indosantu, aby směnečný obnos 50.000 Kč se 6% úroky od 2. června 1930 a útraty směnečného platebního příkazu per 343 Kč 85 h mimo rozsudečné do 3 dnů pod exekucí zaplatil, a uznal žalovanou stranu povinnou zaplatiti žalobkyni další útraty sporu do 3 dnů pod exekucí, a to — mimo jiné — z těchto důvodů: Zbývá rozhodnouti otázku, zda směnečné a postihové nároky u žalobkyně proti žalovanému jako výstavci a indosantu jsou, jak tvrdí žalovaný, promlčeny, čili nic. Výpovědí svědka JUDra M. V. je prokázáno, že žalovaný indosoval směnku dne 31. prosince 1930. Stalo se tak tudíž po splatnosti směnky, t. j. po dnu 1. června 1930. Poněvadž směnka byla girována po splatnosti bez protestu, přešla práva ze směnky směnečně na žalobkyni se směnečnými účinky. Byla-li směnka indosována po uplynutí protestní lhůty, stává se směnkou na viděnou, takže nebyla-li do dvou let presentována, pozbude oprávněný směnečný nárok proti podindosantu a regressní právo na podindosanta pomíjí tu praejudicem, t. j. obmeškáním. Podle směnky je žalovaný nejen výstavcem, ale i podindosantem. Dvouletá lhůta promlčecí pak počítá se v tomto případě podindosamentu od uplynutí lhůty protestní. Směnka byla dospělou dne 1. června 1930, protest měl se státi podle § 37 směneč. zák. nejpozději dne 3. června 1930 a proto od této doby počíná promlčecí lhůta. Podle § 29 směneč. zák. směnka na viděnou dospívá, jakmile byla předložena ku placení. Musí se tudíž státi presentace ku placení. V doručení pak žaloby jest obsažena presentace k placení a nebylo třeba již protestu. Poněvadž směnka byla zažalována žalobou podanou 20. dubna 1932 v rámci dvouleté lhůty, jak shora doloženo, promlčení směnečných práv majitele směnky nenastalo a žalovaný jest proto jí směnečně zavázán.

Vrchní soud v Praze rozhodnutím ze dne 25. července 1932 čj. Co VII 292/32—12 odvolání žalovaného nevyhověl a rozsudek prvního soudu potvrdil, a to — mimo jiné — z těchto důvodů: Je-li prokázáno, že směnka byla teprve po splatnosti a po uplynutí lhůty k protestu indosována, pak platí zásada, že směnka ta se přeměnila na vistasměnku, směnku na viděnou. Směnka opatřena jest dále doložkou »bez protestu«, kterou, jak doznáno a zji-

štěno, připojil Dr. V. Byl-li pak protest prominut, znamená to též, že prominuta byla i presentace směnky, které třeba nebylo i proto, že podáním žaloby byla nahrazena. Zbývá pojednati o námitce poslední, týkající se promlčení směnečných práv. Avšak i zde posoudil prvý soud věc po stránce právní správně, když uznal, že dvouletou lhůtu § 29 směneč. zák. počítati jest ode dne splatnosti, pokud se týče uplynutí lhůty k protestu, takže žaloba byla podána ještě v rámci lhůty dvouleté, tudíž včas. Ode dne vystavení směnky, jak odvolatel za to má, lhůtu tuto počítati nelze, poněvadž teprve uplynutím dne splatnosti a lhůty protestní nastala možnost podindosamentem zachovati směnce ráz směnky na viděnou.

Nejvyšší soud dovolání vyhověl a rozsudek odvolacího soudu v ten smysl změnil, že směnečný platební příkaz zrušil a žalobkyni uznal povinnou nahraditi žalovanému útraty sporu v první stolici do 3 dnů, v druhé stolici do 14 dnů pod exekucí a útraty dovolacího řízení do 3 dnů pod exekucí, a to z těchto důvodů: Není sporno, že jde o podindosament ve smyslu zákona. Záleží předem na tom, sluší-li jej pokládati za podindosament poprejudiční (§ 14, první odstavec směn. zák.) či poprotestní (§ 14, druhý odstavec směn. zák.). Bylo zjištěno, že žalovaný jako výstavce a zároveň remitent zažalované cizí směnky (směnky na vlastní řád), převedl směnku blankoindosací na Dr. M. V. dne 31. prosince 1930, tedy po dnu dospělosti, t. j. po prvním červnu 1930 a z přednesu žalobce vyplývá, že směnka nebyla ani k placení předložena, ani že nebyl ve lhůtě § 37 směn. zák. vznesen protest pro neplacení. Indosament žalovaného jest tedy indosamentem poprejudičním po rozumu § 14, první odstavec směn. zák., byli by jím nabyli indosatář Dr. V., jakož i další indosatářka, žalobkyně, na níž přešla směnka blankořízem Dra V., práv z přijetí, jakož i postihových práv proti žalovanému i Dr. V., kteří, jak již uvedeno, indosovali neprotestovanou směnku po uplynutí lhůty protestní. Správně seznává odvolací soud, že na prejudikovanou směnku, která byla po prejudici indosována, dlužno hleděti jako na vistasměnku (§ 3, čís. 4 směn. zák.), o níž platí obdobně § 29 směn. zák., podle něhož směnka na viděnou dospívá, jakmile byla předložena ku placení, což se musí státi, nebylo-li nic jiného určeno, ve dvou letech. Od kterého dne tuto lhůtu počítati, jest sporno. Někteří jí počítají ode dne či data prvního podindosamentu, jiní ode dne či data jednotlivých podindosamentů, pokud jde o závazek těch kterých indosamentů, jiní zase od splatnosti směnky neb od uplynutí lhůty protestní. Názoru dovolatelovu, že by lhůtu bylo čítati ode dne vystavení směnky, jak je tomu při pravé směnce na viděnou (§ 29, odstavec druhý směn. zák.), nelze přisvědčiti, neboť směnka splatná původně v určitý den, nabývá povahy směnky na viděnou teprve poprejudičním indosamentem, jehož možnost nastává až uplynutím protestní lhůty. Mohlo by tedy býti uvažováno jen o tom, zda jest počítati dvouletou presentační lhůtu ode dne uplynutí lhůty protestní, tedy od 3. června 1930 či ode dne neb data prvního podindosamentu, t. j.

od 31. prosince 1930. Leč touto otázkou netřeba se zabývat, poněvadž v době podání žaloby — 20. dubna 1932 —, když tato žaloba měla vůbec rozhodující význam, by v obojím případě lhůta ona nebyla ještě prošla. Dovolatelův názor, že poprejudičním podindosamentem se pouze konstatuje, že jde vlastně o směnku, jíž jest považovati hned ode dne vystavení za směnku na viděnou, nemá opory v zákoně ani v povaze věci. Zákonná lhůta dvou let je lhůtou preklusivní, k jejímuž zachování jest přihlížeti z úřadu. Leč podmínkou postihu podindosatáře proti podindosantům jest, aby směnka byla včas, t. j. ve dvouleté lhůtě právě dotčené předložena přijateli k placení a aby neplacení bylo zjištěno řádným protestem, neboť to jsou předpoklady jakéhokoliv postižního nároku (§ 37 směn. zák., srovnej Grünhut II., str. 178, Czelechowsky čís. 101). Že by byla bývala žalobní směnka předložena k placení přijatelům nebo proti nim v uvedené lhůtě žalována, nebylo ani tvrzeno. Směnka nebyla však ani, jak nesporno, protestována. Jest sice pravda, že by protestu nebylo třeba, kdyby byl býval žalovaným prominut. Doložku »bez protestu« připojil podle rozsudkového zjištění Dr. V. a nikoliv žalovaný a žalovaný teprve v dovolání, tedy opožděně, uvádí, že tak učinil jako jeho zmocněnec — náležitost včasné presentace by tím však nebyla nijak dotčena (§ 38 směn. zák.). Podání žaloby proti podindosantovi nenahrazuje presentaci směnky přímým dlužníkům, i kdyby se zato mělo, že žaloba zásadně zastupuje funkci presentace. Opomenutí podstatné náležitosti, potřebné k zachování postihu, maří však postih, žaloba není proto odůvodněna, dovolání bylo vyhověti a uznati, jak se stalo. Výrok o útratách prvé a třetí stolice se opírá o §§ 41, 50 a 555 čís. 1 c. ř. s. Lhůta 14 dnů k náhradě útrat druhé stolice (§§ 41, 50 c. ř. s.) byla určena k výslovnému návrhu odpůrkyně dovolatelovy.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. října 1932 čj. Rv I 1536/32. Jaroslav Karas.

Uložil-li procesní soud v řízení pro rušenou držbu žalované straně pokutu pro překročení soudní záповědi obsažené v předchozím usnesení ve sporu vydaném o prozatímním opatření, jest dovolací stížnost do tohoto nesprávného postupu procesního soudu přípustna.

Ke stížnosti žalované strany do shora uvedeného uložení pokuty změnil rek. soud napadené usnesení v ten smysl, že návrh vymáhající strany, aby povinné straně byla uložena pokuta 1000 Kč, zamítl.

V důvodech uvedl: Prozatímní opatření ze dne 2. VI. 1931 č. j. C IX 1303/31/1, kterým první soud zapověděl manželům Antónínu a Marii P. uzavíratí domovní dveře z ulice do průjezdu vedoucí a zabraňovatí průjezdu vozidel z ulice do dvora domu čp. 1334 navrhovateli a jeho zaměstnancům, tvoří exekuční titul zakládající